

L. 12, 10.

Vd
2139

MANIFESTUM
ORDINUM REGNI, M. D.
LITHUANIÆ,

&

Annexarum Provinciarum circa Liberam &
Legitimam Electionem ac Tuitionem

MAJESTATIS SERENISSIMI

AUGUSTI
TERTII,

Regis Poloniae & Electoris Saxoniae,
CONFOEDERATORUM.

UNA CUM
INFORMATIONE VERA DE CIR-
CUMSTANTIIS SCIENDI
NECESSARIIS.

Die XVI. Mensis Aprilis Anno D. M DCC XXXIV.

MANIFESTUM
ORDINUM REGNI M. G.
LITHUANIAE

Amplexibus Provinciae unius Lithuaniae &

MAJESTATI VEREMUS

AUGUSTI
TERTII

Regis Poloniae & Electoris Saxoniae

CONFERENTIAM

INFORMATIONIS VERA DE CIR-

CUMSTANTIS SCIENTI

NECESSARIIS

DEI GRATIA

MANIFESTUM.

Os Proceres, Dignitarii, Officiales,
Totusque Equestris Ordo, Regni Poloniae, Magni Ducatus Lithuaniae, & annexarum Provinciarum, circa Liberam & Legitimam Electionem nec non circa Tutitionem *Majestatis Serenissimi Regis, & Domini Nostri Clementissimi, AUGUSTI TERTII*, Confœderati,

pro certo & indubitato habentes, non solum abruptam esse spem de saniore consilio Partis Stanislaeo Leszczyński Adhærentis, verum nullum superesse Nobis modum, immoderatam præventam ferocia, ad ejusmodi reducere cogitationes, quas longè facilius Conscientia, Leges, Patriæ amor, Pauperum gemitus, Pacis dulcedo, Boni publici commodum, ac denique piissima Regia Clementia persuadere conarentur. Cum itaque ad eos perditissimarum intentionum illarumque executionum pervenerint excessus, ob temerariam, contumacem & malitiosam, Personæ Regno & toti Europæ fatali adhærentiam, pro cuius interesse gravissima, Seculisque memoranda, contra Leges publicas, communem Libertatem, Patriam, Thronique & Nominis Polonici Honorem perpetraverint crimina, ut ea augere potius, quam cessare aut corrigere parati, idcirco Nos in tam periculoso Reipubl. Statu, & ferventissimo extremæ eius Ruinæ æstu, ulteriorique obviando interitui, ne simul & semel, ad ineluctabilem deveniat casum, hanc solennem, coram DEO Tremendo Judice, Causæque Nostre Protectore & Vindice, coram Sacra Sede Apostolica, Domino & Patre Communi, tanquam Vicaria DEI Potestate, coram Universo denique mundo generaliter contra Reverendissimum D. Theodorum Potocki Archiepiscopum Gnesensem, & Primate[m] Regni, ac contra totam Partem Stanislaeo Leszczyński, cum oppressione Libertatis, &

everfione Status adhaerentem, una cum foelenni, ratione infraſcripto-
rum Proteſtatione, facimus Maniſtationem, idque in eo.

Quia prædictus Reverendiſſimus D. Primas, cum ſuis Aſſeclis nomi-
nato Stanislao Leſzczynski adhaerentibus, obli- to timore Divino, fe-
verè mala ſemper puniente, contemptis Legibus Regni, talia veranti-
bus, extincto Patriæ debito amore & reſpectu, poſtſoſita Paritate &
Æqualitate Noſtra, contra fas & æquum, contra Solennia toties repe-
tita Juramenta ſua, contra Fidem publicam, contra denique Primatia-
lem Dignitatem, Legibusque limitatam ac circumſcriptam ſuam Po-
teſtatem, a primo ſtatim Sereniſſimi Regis AUGUSTI SECUNDI
d. m. fatorum inſtanti, ſolo privati lucri Sui Domuſque Suæ, cui in-
tra limites æqualitatis fors arcta videtur, ductus amore, adjuncto Tri-
umviratu in pernicioſa Reipublicæ & Paci communi eaque ſecretiſſi-
ma cum quibusdam Exteris Perſonis intravit conſilia, pro aſſumendo
in Regem Poloniae Stanislao Leſzczynski, non conſiderata illius ad
Regium Faſtigium inhabilitate, in perpetuumque Legibus totius Rei-
publicæ excluſione, ſuper quam ipſemet Reverendiſſimus D. Primas
in Conſœderatione Generali Sandomirenſi, personale, liberum & ſo-
lenne præſtitit Juramentum, præferendoque Unius Perſonæ civiliter
mortuæ magis & potiùs elevationem, quam Regni, Patriæ, Liber-
tatis, Pacisque Uni-verſalis Conſervationem in quem finem adeo
violenta inter ſe pacti media, ut non tantum ad opprimendam Li-
bertatem, Status Euerſionem, Legumque convulſionem ſufficerent,
verum ad turbandam Totius Europæ Pacem Uni-verſique mundi exiti-
um, ſat efficacia eſſe nemo dubitaret inſtrumenta. Quod ut clarius
Sacra Sedi Apoſtolicæ, Cunctiſque pateat Potentiis, ſeriem malorum,
quæ hucusque & paſſi ſumus, & cogimur pati, non ea methodo, qua
Pars ſolet adverſa, vera ſupprimendo, ea quæ ſibi ſomniarunt, pro Ve-
ris ſine pudore evulgando, Illuſtres & per totum Orbem Celeberrimas
ac Venerandas Perſonas indignè circumſcribendo, innocentiam ar-
guendo, mala & iniquiſſimos actus ſuos pro Licitis, bonis, Reipubli-
cæque utilibus & neceſſariis interpretando, ſed Teſte DEO, noſtra-
que Conſcientiâ, ac tot Illuſtrium Virorum, Externarum Potentiarum
Miniſtrorum ea omnia ſpectantium digniſſimo teſtimonio, præſentique
Authentico documento, fideliter deponimus.

Quem admodum itaque res per ſe mala, nunquam juſtis rationi-
bus tueri, nec congruis ſtare aut promoveri valet mediis, ita ad au-
thoriſandam Perſonam, per publicas totius Reipublicæ Leges exaucto-
ratam, & non ſolum ad Regium Faſtigium pro inhabili in ævum de-
claratam, ſed pro hoſte Patriæ, Tyranno ac Invalore reputatam, ex
cordeque Regni ejecltam & expulſam, non alia inſervire media & con-
ſilia, niſi violenta, ferocia, & deſperata.

Per

Per absolutam ergo Stante Interregno Primatiam Potestatem, Affectarumque ejus, tanquam Instrumenta ad omnia exequenda propria assistentiam, nil intentatum relictum, Stanislaïque Throno reposito, tanto furore sub internecone, & continuis minis urgebatur, ut omnino id, quod in illo conclusum Triumviratu, suo potiretur effectu, Personaque semel destinata, seu per Electionem novam si succederet, seu quocunque alio modo, Regio assumeretur Throno. Ne vero rei privarim conclusæ cursus in publico & expectatio impediretur, in Electione, omnia, raprim, confusè, & violenter, brevibus expedita consiliis, rejectisque omnibus solennitatibus, & gradibus tam consuetis, quam Legibus descriptis, tam pro utilitate Reipublicæ quam pro securitate Actûs & Libertatis servientibus, tanto executâ tumultu, ut rerum inter se gestarum difficilis omnino cognitio & distinctio apparuerit, Negotiumque tantæ consequentiæ, cujus effectum tota prætolata Europæ, ut nullius Authoritatis tractabatur opus, non considerando, quod Electio sit boni vel mali foetus Mater, Vivificans aut interimens Rempublicam Actus, omniumque Jurium, Prærogativarum, & Immunitatum nostrarum, Universalis Pacis, ac securitatis publicæ Conservatrix si saluberrimis & concordibus Voris ac consiliis, optatum sortitur effectum.

Cum vero magis privato quam publico tempestive provisum commodo, nullum in Electione sana consilia habuerant locum, nec optata sperari potuit Unio, dum pro uno Solo, tanto certabatur furore. Venit ergo illa Reipublicæ & toti Europæ fatalis dies, quo funesta Stanislai Leszczynski executâ impositio, per infaustissimam Primatiam Nominationem, seu Verius malorum omnium provocacionem, obtusis Primatis auribus, ad continuas solennesque tot Illustrium Virorum, totque Nobilium Electorum Protestationes, averfisque oculis, ad considerabilem Magnatum, Senatorum, Ministrorum, & Nobilium Pragam recessum, restitutionem Liberi Veto glorioso prætendentium zelo, majori deinde aliorum, tam securitatis gratiâ, quam ad salvandam libertatem, & ad succurrendum Patriæ, in periculosissimum inductæ Statum, numero illuc congregatorum. Venit illa dies iræ calamitatis & miserix, quâ multis Vivat Stanislaus clamantibus vita adempta, sanguisque fraternus Electoralem aspergens campum, jam extunc, metum & omen futurorum cruento monstravit præfatio, impavidi tamen, Legum, Patriæ, Libertatis, Fratrumque Interfectores & Parricidæ, ad reliqua his initiis, latam sibi aperuerunt viam.

Solitâ ergo rerum experienciâ, millenisque probata exemplis, desperatos casus, desperatis curari semper remediis, nihil itaque, ab illo putatio Rege, ejusque fideli relictum Grege, nihil onissum, quod

gravissimum non sequeretur Crimen, vel non ex perniciosissimo, vim & robur haberet confilio. Et cum impostram, Throno inhabilem, & omni capacitate exutam Personam extrudebant Leges, à Legionibus questum Auxilium, erectoque tumultuarie, ad ruinam & scelera magis idoneo milite, quod nunquam meruit Nomen, primo hostiliter Nos Pragæ aggredi, insultare, minari, alios incautos, nullam hostilitatem, ab æqualibus sperantes, occidere, curtus & impedimenta intercipere & spoliare, initium Regiminis Stanislai fuit, quod plus ultra crebrior fama, de appropinquantibus non permisit Russis, de quorum in Lithuaniam ingressu mentio, paulo ante pro crimine fuit. Sed extrema gaudii occupavit luctus, dum in præsentissimo Stanislaitis periculo, non aliud saluberius remedium suatum, nisi propera Gedanium fuga, ubi pertentosa terræ marique spargebantur subsidia, sicque quamvis minus honestum sed opportunam amplexi consilium, octidus Rex, Primas, & totus quantus amicorum numerus, omni quâ datâ viâ, totâ pompâ in prosperrima consistente fugâ, pervenerunt Gedanium, cui tam famoso totius Europæ Emporio injecto igne, splendidam cum suâ præsentia attulerunt miseriam, & ruinam totâ memorandam ætate. Sicque restabilitâ ut cunque securitate, reliquos Adhærentes in Regno, sæcem populi in militiam conscribentes, & intollerabiles ab æqualibus Contributiones exigentes, bonaque rectè sentientium hostiliter invadentes, ad hos animabant ausus, quibus facile totum funditus everteretur Regnum, ad eumque deduceretur Statum, quo nullus, miserabilior, & deplorabilior unquam.

Ne vero inultam suam relinquerent fugam, injunctum Gedanium, novo Regimentario, Ministrorum Plenipotentiariorum Externarum Potentiarum Varavia Residentias, Jure Gentium Sacro, Privilegiatas, Singulariter Aulae Russicæ, cum militibus & tormentis bellicis aggredi, & invadere, indeque Viginti quatuor Milites, mediantibus Literis passus Primatialis, pro custodia Residentiæ conductos, nec non Equos Excellentissimi Domini Comitis de Levenvold, intercipere, arrestare, & detinere, in Ipsumque cum aliis Excellentissimis Dominis Ministris, in Residentia Excellentissimi Domini Comitis de Wilczek Legati Casarei securitatis majoris causâ manentem, comminationibus, ac convitiis invehi, nullique parcendo Personæ oppugnationem deinde Palatii Serenissimi Regis & Domini Nostri Clementissimi adoriri, prout defacto hostiliter, cum numerofo armato milite, continueque tormentorum explosione, ad alteram usque diem oppugnatum, in quo Sexaginta milites ex consensu itidem Primatialis, pro custodia Palatii, conducti post ingentem suorum cladem, per capitulationem armis positis intercepti, spoliatis ex plurimis locis Regiis mobilibus, novæque militiæ in aliqua parte permisis, ut eo alacriores ad familia
red-

redderentur obsequia. Et quamvis hoc uno criminali & execrabili Actu, tota adimpleri visa mensura, nec dum tamen Zelosa pro suo Stanislao fidelitas, faciat, ne ad majora audaciam sumeret attentata.

Ac sicut finis unius mali, gradus est futuri, ita completum unum facinus, aliud sequebatur. Præconcepta sui Electi cæca manutentio, tanto illos præoccupavit & possedit furore ut nec timor, nec pietas crudelibus obstiterit ausis. Ad nos iterum ferocia versa, ne id quod DEUS operatus in Nobis succederet ullatenus. Obsessam vidimus, armis, tormentis bellicis, militeque undique conducto, ex parte Varšavia, Viſtula ripam, continuam audivimus & spectavimus per aliquot dies contra nos tormentorum explosionem, magnis conatibus, legitimam Electionem nostram, inturbare & impedire volentes sensimus, sed frustra contra torrentem nitentes reliquimus. Facientesque nostra, Favente desuper Auxilio DEI Operi nostro, ut evidenti Sanctissimæ Voluntatis suæ signo, cum summo plausu, unanimiter & concordibus Votis, in optima legitimarum Electionum forma, consuetis gradibus ac solemnitatibus, SERENISSIMUM REGEM, die 17. Januar. Anno nunc currenti cum admirabili Coronatum Pompa & Decore jam Nobis feliciter Regnantem, in solatium publicum Elegimus, servato in toto Libero Veto, Libereque Electionis Jure, sperantes, ulterius pro obice malis, id sufficiens adesse remedium.

Sed ut post totaliter perditum visum, cæcus quamvis Serena die a meridionali Solis non juvatur lumine, ita nec illos in umbra sui Electi a Serenissimo Regum Fastigio Legibus exclusi ambulantes, SACRÆ REGIÆ MAJESTATIS Domini Nostri Splendor, Vultusque Serenus omnia clementer condonans, ad rectiorem reduxit viam. Corpora emori incipientia, putridoque similia cadaveri, ordinaria non sanat medicina, nisi extrema curatio.

Plausibilis ergo ubique de Electo Serenissimo REGE AUGUSTO TERTIO Fama, Solis Gedanensibus displicuit Hospitibus, in tantamque sui rapuit oblivionem, ut quid vellent? quid in commune suaderent? ignari, turrisque Babylonica Conditoribus obstupuerunt similes. Sapientissimus ille, qui perniciosissimum dedit consilium, nec ad Conclave admittus, qui non funestissima SERENISSIMO ELECTO Nostro, Electoribus, totique Regno suaderet & præcaretur mala. Sicque ad convicia, calumnias, maliciosas Electionis, Paëtorum Conventorum, aliorumque subsequentiæ Actuum interpretationes, detractiones, apud Aulas Principum, relationes ab omni veritate alienas, imò nunquam existentes, & his similia processam, quod facile sublato Timore Divino, calcati que Legibus evenit.

Sumpsit brevi audaciam superbia, contempnit boni & honesti rationem malicia, surrexit par contra parem, sustulit fas & æquam, nefas,

fas, ab uno Cædes, ab alio bona Legibus & Securitate publica munita, invasa, ab omnibus rapinæ, Contributiones, & Spolia, ubique locorum nil tutum, nil legibus cautum, Virorum Illustrium, Nobilium, captivationes, sub armis sequestrationes, ad forralicia tanquam mancipia remissiones, nec domi, nec in itinere, nec in templis, nec extra Regnum ulla securitas, postarum Violenta interceptio, immo Curforum Literis tuti Commearûs instructorum, prehensio, spoliatio, & cædes; Cuilibet ad omnia nefaria permissa licentia, dummodo a Stanislai partibus stare, Nobilium oppressio sine exemplo, miserrimus ubique Liberae Republicæ Status, & conditio, ubi cuncta vi & violentè, sub specie Libertatis, ad unius trahuntur nurum. Et cum his remediis intra Regnum tuetur Stanislaus, nec sanioribus ab extra, Jus suum, stabile curat consiliis.

Missi ad Amicas Aulas, qui falsa pro veris narrarent, qui in suas Partes, externas inclinarent Potentias, qui cuncta cum summo Reipublicæ damno & præjudicio largis flecterent promissis. Quot ad Aulam Othomanicam? quot ad Crimensem? cum ingenti Ærarii publici dispendio? cum execrandis propositionibus, toti Christianitati non mirus scandalosis, æquè ac periculosis, pro brevi Stanislai Regimine expediti? Nec puduit privatâ auctoritate, quibusdam Aulis totas Reipublicæ offerre Provincias, ut tanto pretio empta Stanislao succederet Regia Potestas.

Minima hæc sequentibus comparata legentur, ad quæ horret animus: non passibus jam magnis itum ad metam malorum, sed toto & effuso festinatum cursu, cum id quod DEO invisum, ipsique naturæ monstrosum, omni tentatum conatu, id quo nihil horribilius unquam, damnata excogitare potuit malitia, quod nulli non execrandum honesto, genus nempe hominum, Dominis suis subditum æque & inimicum, ad rebellionem animare, multis promissis ad sua vocare auxilia, rustica illorum suis jungere armis, Cracoviam Metropolitani Regni, Regumque Coronam & Mausolæa, antiquitus ob innumera Sanctorum Corpora, Sacrasque Reliquias Parvam vocatam Romam, ex omnibus oppugnare & invadere partibus, muros continuis quater tormentis, hostili circumcirca vastare rabie, ejusque Sortis hominibus, qui rigorosis semper frenantur Legibus, hujus tueri jubere causam, qui contra Regem, Dominum & Benefactorem suum, cum ingenti & memorabili Reipublicæ ruina & damno, multoque sanguinis diluvio, non pridem cristas erexit rebellis.

Nec in his adhuc gradibus steterat furor, nec iste extensæ in immensum ferocia limes; Timor Divinus, Patriæ amor, Honestique ratio non erant tanti, ut suum haberent respectum. Ut enim peccator dum in profundum venerit, contemnit omnia, ita effrenata licentia nullis

nullis arctari patitur Legibus, nisi his, quæ ab ejus dependent arbitrio. Id ergo, quod semel intra placuit, ab extra tentare infernalis fuisse, malitia, dum Populos *Augustissimo Imperatori*, & Sacræ Czaræ Majestati subjectos, DEO Fideles, & Principibus Dominisque suis fidos per Confederationem Sandomiriæ noviter factam, typo impressam, capacesque ad id Personas, tanquam diabolica instrumenta, ad rebelles animare Spiritus, omnibus conabantur modis. O rem DEO abominabilem! O Facinus Christiano Nomini exosum! O nefas impium! Honestis mentibus insolitum! Omnibus Gentibus exitiosum! ab ipsisque damnatum barbaris! DEO, ejusque resistere Potestati, crimen, quæ non puniunt Leges? ad resistendum autem DEO, & Dominis, fidelem impellere populum quis furor, & quæ dementia fuisse, ac ad Universale mundi conjuravit exitium?

Cum ergo sic res quotidie vadant, ut ex quolibet actu ingens Reipublica sentiat damnum, longeque ferre cogatur majora. Nos quibus verus Fidei Catholicæ zelus. Cujus ingens Sacræ Romanæ Ecclesiæ miraculosa DEI auxilium emolumentum Gratia super Serenissimos ELECTORES SAXONIÆ descensa magisque per Exemplarissimam Serenissimi Regis AUGUSTI TERTII felicissimè Regnantis pietatem quotidie Elucens. Nos quibus sincerior Patriæ & Libertatum Amor, tenerius inest cordi, ac de Conservanda tota Republica restabiliendaque Pace providere manumque ad amovendam securim jam ad radicem positam apponere, & agmine in nos ruentibus obviare factis, purior intentio hæret, Solemnem hanc de superius expressis iterum atque iterum reperimus Manifestationem. Supplices Sacræ Sedi Apostolicæ, Domino & Patri Communi discernat causam nostram a Gente non Sancta, eruat Nos ab Homine iniquo & doloso. Obtestamur Omnes Potentias & Respublicas ne malitiosis advertæ Partis conatibus, ullo assistant modo, imò tanquam faces incendiarias, ubique extinguere curent, nec Primati, qui Artibus & moliminibus suis, bello præsentis initium & incendium sufflavit, nec cuiquam illorum adhibeant fidem, inauditosque dimittent Nostram ut Communem Causam, pro Pace, & Universali commodo Agentem, juvent, & recognoscant Quis justius induit Arma? Causa quæ justior? legitimior? Reipubl. ac toti Europæ utilior? Pars vero adversa ex suis cognoscatur fructibus.

C

FK 2139

X 334 890A

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

nc

L. 12, 10.

Vd
2139

MANIFESTUM ORDINUM REGNI, M. D. LITHUANIÆ,

&
Annexarum Provinciarum circa Liberam &
Legitimam Electionem ac Tutitionem

STATIS SERENISSIMI
**AUGUSTI
ERTII,**

loniæ & Electoris Saxoniae,
COEDERATORUM.

UNA CUM
ATIONE VERA DE CIR-
STANTIIS SCIENDI
NECESSARIIS.

I. Mensis Aprilis Anno D. MDCCXXXIV.

